

Jeroen Wand

Alledaagse materialen bestaan niet

TEKST: PETER VAN KESTER

Jeroen Wand (1985) is gebiologeerd door alledaagse, onaanzienlijke materialen zoals gips, papier of fineer. En hun onvermoede mogelijkheden. Kun je zitten op papier? Kunnen er bloemen in een gipsen vaas? In zijn eigen woorden: "Alles om ons heen bestaat uit materialiteit. Een kleine ingreep in het DNA van een materiaal maakt het al direct anders. Ik zie mijzelf als een regisseur die materialen aanstuurt. Maar ik laat mij ook verrassen. Het materiaal heeft het laatste woord, het vertelt mij wat het wil zijn!" De gekozen productiemethode, variërend van stapelen tot gieten of persen, bepaalt voor een groot deel de eindvorm van zijn producten. Spontaan en onvoorzien.

Net als bij veel jonge collega's die natuurlijke processen als oxidatie, magnetisme, zonne-energie of osmose inzetten om hun werk vorm te geven. Hoe je het eindresultaat ook waardeert: het blijft een interessante aanpak. Een terugkerend motief in het werk van Wand is stapeling. Hij studeerde aan de Maastricht Academy of Fine Arts and Design, waar hij momenteel de afdeling Material leidt. Ook deed hij een opleiding aan het Sandberg Instituut in Amsterdam. Hij opende in 2007 zijn eigen studio. Vanaf half maart presenteert Museum Boijmans van Beuningen een kleine greep uit zijn werk.

Paper Chair (2006)

Tijdens zijn afstuderen onderzocht Jeroen Wand de grenzen van papier. Zou je er bijvoorbeeld op kunnen zitten? Hij begon vellen papier te stapelen en in te snijden en ontdekte hoe de stapeling voor stevigheid zorgde. Hij verlijmdde de 160 grams dikke vellen en verbond de onderdelen met zelfgemaakte papieren duvels. De constructie is die van een houten stoel en de maatvoering lichtvoetig-elegant. Door verschillende kleuren papier te combineren ontstaan interessante kleuraccenten. Hij werkte met lijm op waterbasis en niet met epoxy, waar-

mee hij extra stevigheid zou binnen smokkelen. In het gebruik zal de stoel langzaam beduimeld raken zoals een lievelingsboek. Wand ontwierp vervolgens een driehoekig krukje (de Paper Stool) en een kast (Cabinet with Paper Drawers). De stoel heeft een oplage van 25 stuks en is aangekocht door Museum Boijmans van Beuningen en het Designmuseum in Gent.

Wooden Light (2009)

Toen galerie WonderWood 10 jaar bestond, gaf eigenaar Wiet Hekking een aantal ontwerpers een vuren houten plankje met de

vraag daar iets mee te doen. Jeroen Wand verzaagde het inventief tot een aandoenlijk tafellampje. Hij gebruikte al het materiaal, tot en met het zaagsel dat hij verwerkte tot houtpulp om onderdelen vast te lijmen. Het niet gebruikte 'afval' kreeg de koper er in een plastic zakje bijgeleverd. De Wooden Light drukt uit hoe nauw hout en papier verwant zijn. Het lampje is gemaakt in een oplage van 10 stuks.

Laminated series (2015)

Tijdens een workshop in Bolzano ontdekte Wand een grote hoop afgedankt fineer. Die zette direct zijn fantasie in beweging met als resultaat de Laminated koffietafel, kasten, stoelen en dienbladen. Zij bestaan altijd uit een massief houten frame, waaromheen vellen fineer vacuüm worden gelijmd (gelamineerd). Het materiaal wordt stijf en sterk genoeg om als drager te fungeren terwijl het meubel licht blijft. Het geperste fineer zorgt voor een subtiel golvende vervorming die ongebruikelijk is in hout. Omdat de binnenconstructie zichtbaar blijft, ontstaan daar interessante details. Wand past de industriële lamineertechniek met de hand toe. Dat is arbeidsintensief, maar biedt hem veel vrijheid. Zo kan hij meerdere fineersoorten tot een 'lapjeskast' combineren of zich beperken tot één soort. In zijn studio heeft Wand inmiddels een bibliotheek van hoge stapels afvalfineer verzameld.

Keuken Broek in Waterland (2015)

Jeroen Wand ontwerpt regelmatig interieurs. Onder meer een educatieve afdeling in het Stedelijk Museum in 's Hertogenbosch en de Bar Kazerne in Eindhoven. Binnenkort opent een volledig door hem ingericht restaurant in Den Haag. In een woning van architect Gert Boon uit 1965 mocht hij een keuken verbouwen. Het pand was vooral als weekendhuis gebruikt zodat het oorspronkelijke interieur nog grotendeels intact was. Daar moest Wand rekening mee houden, maar dat wist hij uit te buiten. Zo integreerde hij een grote koelkast in de bestaande muur, werkend met de driedimensionale D-tiles (Droog Design). Spelend met de rondingen van deze tegels ontwierp hij 'planken', laatjes en werkte hij afzuigkappen weg. Ook hier paste Wand een secundair materiaal toe. De kastdeurtjes zijn van Wedi plaat, een materiaal van beton en schuim dat meestal als ondergrond dient voor betegeling. Enthousiast over de schoonheid van dit materiaal, liet Wand het juist in het zicht en combineerde het met notenhout.

Membrane (2016)

Over een frame van berkenhout trok Jeroen Wand diverse lagen papier vacuüm. Zo ontstond er een elegant en een lichtvoetig kastje met een taatsdeurtje. Het papier werkt als een membraan huid die tegelijk sterk als ultralicht is en semi-transparant. Ieder meubel is uniek, afhankelijk van het gebruikte papier.

Vazen

Vazen duiken regelmatig op in het werk van Jeroen Wand. De Plaster Vase (2009) is gegoten uit gips, waarbij de gietlagen in de huid zichtbaar bleven. Een onvoorspelbaar effect dat je nauwelijks kunt ontwerpen. Ook de gekartelde bovenrand is niet vormgegeven, maar afgebrokkeld tijdens het lossen van de mal. Om de vaas te laten staan, zette Wand er houten pootjes onder die hij met natte gips in vooraf aangebrachte holtes plakte. De binnenkant is bestreken met polyurethaan dat de vaas waterdicht en stevig maakt. In de serie 'Phases' (2012) deed Wand een volgende stap. Hij maakte met een mal een gipsen basis container die hij liet drogen.

Daarna doopte hij de vorm een aantal malen in een gipsbad en ontstond er spontaan een ruwe, gelaagde giethuid en een voet. Tijdens het dopen voegde Wand kleuren toe aan het gips die zorgen voor extra kleurlagen in de vaas. Elke serie bestaat meestal uit 5 tot 7 vazen, met bijna altijd een donker exemplaar en een 'smeerpoets' met vlekken en sporen van het maakproces. Ze werden aangekocht door Museum Boijmans van Beuningen, het Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch en het Musée d'art contemporain de Montréal. Keramiekkfabrikant Cor Unum nam de vaas in productie. Niet van gips, maar aardewerk waardoor de typische druipertextuur tijdens het bakken verandert. In de 'PVC series' (2015) combineerde Jeroen Wand plastic buisjes met porselein en houten pootjes. De vaasjes hebben een koddige, bijna geanimeerde uitstraling. Een kwaliteit die vaker in zijn werk opduikt.

Meer weten

Bezoeken
www.jeroenwand.nl

